

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Mindennemű akár a szerkesztőséget,
akár a kiadóhivatalt illető küldemény
a főiskolába címzendő.
Megjelenik: havonként háromszor.
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr.
Egy szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő:
KUN BÉLA.
Főmunkatárs:
KORSÓS ZOLTÁN.
Kiadóhivatal főnöke:
MOHÁCSY JÁNOS.

Hirdetési díjak:
Egész oldal 8 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 4 frt,
 $\frac{1}{4}$ oldal 2 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 1 frt.
Többszöri hirdetésnél kedvezmény.

Munka előtt.

Egyszerű a szó, melyet felül irtam, de komoly kötelességnek teljes tudata testesül meg benne. Lelkesedés lángja lobog föl szivünkben, ha a közel mult napoknak szép emlékezetét felelevenítjük, ha a császárlátogatás s a királyi ajándékozás magasztosságán örvendezünk hálás hódolattal, de a lelkesedés mellett egy buzditó, parancsoló érzet hullámszik föl keblünkben, figyelmeztető szózat hangzik, mintegy feleletül, bírálatul örömünk zajára: a ránk váró kötelességek, a munka szózata. Legyen jogunk is a lelkesedéshez! Ha büszkén hangoztatjuk, hogy a császári diadal ének s a királyi nemes tett első hajnalfényeként ragyognak egy fenségesen épülő jövő dicsőségének: legyen bennünk erő, akarat és szorgalom megérdemelnünk e jövőt!

Sorakozzunk, szent a pályabér, szent legyen az érdem! Csillagot válasszunk, mely útunkon vezet: a munka csillagát! Sok a feladat, — mert soha sem szabad felejtenünk, hogy a nagy nemzetegésznek mi is önálló, lelkiismeretes működésre hivatott tagjai vagyunk s a jövőnek számolni tartozunk egykoron ifjú-kori sáfárkodásunkról, — de félre a töprenkedéssel, félre a csüggedéssel, csak egy vezér-igét ismerjünk: előre! Előre szűkebb körű akadémiai életünkben, előre az egész magyar ifjúság küzdő-terén! ki előre tör, győzött, ki elmarad, kis lelkű!

Akadémiánkon már a mult évben merész, de jogosult, lelkes íge zendült meg, egyesülés, tömörítés.

rülés, testvéries összeforradásnak célja lehelték minden szavát, összedobbant örömeiben szivünk: alkossunk *akadémiai* kört!

Ezt írom én most első sorban lapunk zászlájára: valót az álomból! — a főiskolánkban levő öt egyesület legyen szerves egész, legyen meg az alap, melyen, — ha a hagyományos protestáns áldozatkészség végtére megszerzi magának a legszebb babért, — egy fejlődő *egyetemi* élet bátran és könnyedén viruland fel! Vetkezzük le az elfogultság, a maradiság, az előítéletek köntösét, a változott viszonyokkal, a szükségszerű átalakulásokkal hozzuk összhangba érzelmeinket, céljainkat, cselekedetünket és lelkesülésünket! Fogjunk testvérkezet és egy szívvvel előre a *haladás* útján!

Pezsdüljön itt élet, ebben az ősi főiskolában, érezze mindenki: én is egy tag vagyok a küzdők, a munkások seregében, bennem is van szikra, felgyujtom; bennem is van erő, kifejtem; bennem is van honfiúi hűség, áldozok a multak emlékének!

Legyen a debreceni főiskola ifjúsága egy ész, egy sziv, egy lélek, erénye legyen: egy akarat! Ime füstöl az oltár most is, melynek tüztét négy évtizeddel ezelőtt gyujtották meg tevékeny, lelkes elődök; jöjjetek éleszsétek mindnyájan tovább a lángot, melyet a mult évi nemzedék még fényesebbé és távolabbra ragyogóvá varázsolt: gyűljetek az irott közlönyből nyomtatottá emelt lap körül, szedjétek füzérbe lelketek gyöngyeit s tegyétek gazdagabbá vele e lap tárházát, öntsétek ki itt nemcsak hevülő érzelmetek árját, cseréljétek ki a

higgadtság határán belül gondolataitokat, eszméiteket, zúzzátok szét teljesen a közönyösség rozsdás bilincseit, teremtetek új életet! Szeressétek és pártoljátok e lapot, mert ez kezetekben a legnemesebb fegyver s üdvösnek, dicsőnek elérésére a legbiztosabb zálog!

De még tovább, tovább!!

Ha szívünk testvériesen összedobban is és önmagunkra nézve egygyé olvadunk közös vágyak, célok, törekvések, eszmék kapcsa által, a nagy magyar ifjúsággal szemben mégis csak rész vagyunk.

Fel itt is az egyesülésre!

Lelkes kertészek ültettek már egyszer virágot a magyar ifjúság testvériségének kertjébe, éveken keresztül ápoltuk, öntöztük mi is, szinte áhítattal várva, míg egészen kifeslik pirosuló bimbaja..... de hideg szél jött, — talán kényszerítő körülmények szele, — a virág haldoklásnak indult..... de egészen nem hervadt el. Én remélem, hiszem, sőt a magyar ifjúság ismert lelkesedésére, kitartására és nemes ambíciójára támaszkodván állítani merem, újra öntözni fogjuk a bágyatag virágot a szeplőtlen

honszeretet kristályvizével, ápolni a testvériesség éltető melegével, míg teljes pompában kinyílnak szirmai!

Hozzátok fordulunk országunk fővárosában lakó barátaink, kikkel egy vérből, egy szivből valóknak teremtetten bennünket a magyarok istene, kiknek kezetekben több az eszköz, nyitottabb előttek a pálya, kik közelebbről halljátok a sziv dobbanását, melyben egy ország, egy nemzet érzelmei, indulatai verődnek össze, kik képviselitek oda fenn az egész magyar ifjúságot, kik után mi egy szívvvel egy lélekkel, vállvetve sorakozunk, de a kiken, — bizonyára érezitek, — végtelen felelősség súlya nehezül, felelősség az egész nemzet ifjúsága, tehát a **vidék** előtt is!

Olvastuk a szöveget, melyből hazafias lelkesedések, célotok, eszméitek ígéje zendül felénk, felhíván, buzdítván minket is nemes társulásra... Nagy a mi örömünk, nagy a mi bizalmunk, nagy a mi szeretetünk irántatok, küzdő térre lépünk mi is, a ti koszorútokba befűzzük a magunk szerény virágát, közelebb viszzük szívünket a tiétekhez, hall-

T Á R C A.

Az a tizenhárom.

Dicsőség tenéked mindenünk szabadság,
Aldás azokra, kik véreid érted onták...
Aldás, ez az áldás! hisz nincs eltemetve
Elporló szívükkel az ige, az eszme!
Mint hűs támadatra, ébred fű, fa, virág,
Ugy egy leheltétől megújul a világ...
Holtak poraiból virágok fakadnak,
S élnek, újra élnek hősei Aradnak!

S tudjátok-e ki volt az a tizenhárom?
Megszállja lelkemet gyönyörű szép álom...
...Ezrek könnyűjére, rabok sóhajára,
Felzeng a szabadság égi harsonája.
Elöttem a szent harc, maroknyi nép harca,
Látom mint rohannak örök diadalra...
Fenn lobog a zászló, ott küzdenek bátran...
Szabadság hősei mind a tizenhárman!

Tudjátok-e ki volt az a tizenhárom?
Megszállja lelkemet vad, nyomasztó álom...
Derű sehol sincsen, a rét se virágos...
Jaj de sötét nekünk gyásztered Világos!

Látom mint küzdenek, de minden hiába,
Látom mint rohannak győzni vagy halálba...
Megtörrik a zászló... ők meghalnak bátran...
Szabadságért haltak mind a tizenhárman!

Tudjátok-e, hogy ki az a tizenhárom?
Megszállja lelkemet ihletszerű álom...
Nyitva a jövő könyve, s bele nézek:
Látom hevületét ifjunak és vénnek,
Fellobban a szivben a szabadság lángja,
Megmozdul a nemzet, mint a tenger úrja...
Ismét fenn a zászló, szeplőtlenül, bátran...
És ők segítenek mind a tizenhárman!

Dicsőség tenéked megváltónk szabadság,
Aldás azokra kik érted véreid onták...!
Holtak sziveiből virágok fakadnak,
S élnek mindörökké hősei Aradnak.
Félre most a gyászszal! Lelkünk világítson
Hazaszeretetre példájuk tanítson...
S kérjük Istenünket, sirjok felett állva,
Hogy a mért küzdöttek, örök legyen, örök
Hazánk szabadsága!

Acsay Lajos.

játok meg minden dobbanását, legyen szent és bonthatatlan a mi szövetségünk! Legyen a magyar ifjúság igazán egy család, legyünk mindnyájan testvérek!

De kérdünk benneteket, s kérünk feleljetek: zászlóbontásokat teljes-é, és egészen megfelel-é a célnak, mit kitűztetek? Nincs szívetek mélyén elrejtve valami féltett, édes érzés, mit nem zendített el még ajkatok, nem érezitek-é, hogy egy már-már testet öltött eszme százak és százak nevében szólal meg felétek, hogy irjátok ki ismét nyiltan, szabadon, a multhoz való hűséggel, a megvalósulhatás bátorító reményével és szent kötelesség-tudattal a kezetekben lengő lobogóra?! Fonjátok tovább a fonalat, mit a körülmények kitéptek kezünkéből! Járjatok elől, veletek leszünk és győzünk! ültessünk újra, hiszen nyílik szívünkben virág, van lelkesedés, akarat és erő bennünk, csak dolgozni kell!

Nyugtassatok meg! S meggyőződésé magasztosul sejtelmünk és reményünk, hogy szélesebbre bontjátok a zászlót, rá irjátok nyiltan arany betűkkel: — a miért, mint minden szavatokból kisugár-

zik, igazán hevültök, s a mi mindnyájunk kincse, büszkesége, alkotásainknak legszebb koronája volt és lesz, mi céljainknak célja, álmainknak álma, mi terveink és reményeink egyedüli megtestesítője lehet, — rá irjátok a zászlóra: Ujra kél hamvaiból az „Országos Magyar Diák-szövetség!”

Kun Béla.

Felelet*

(a „Mult és jövő” cz. szerk. bucsúra).

Az emberi kedélyesség, a komoly munka után megpihenni, szórakozni vágyó ész sok olyan boldonságot kitalál, mely neki mulatságot szerez. Ki ne látta volna már többek közt azt a homorú tükröt, mely az embert hosszában vagy széltében megnyújtva, olyan torzalaknak mutatja be, hogy a kifigurázott bizonyos fejcsóváló nevetéssel mulat rajta, milyen valótlan alak lett ő belőle.

* Közljük a fenti cikket, mint egy erősen megtámadott eszme hathatósan érvelő védő beszédét. Együttal, — innen is, onnan is egyéni felfogás szerint meglevén világítva a dolog s olvasóinknak ezáltal mód levén adva, a helyes ítéletalkotásra, — minden további és csakis áldatlanul ható polemizálást kizárunk. Szerk.

A kakukfű.

Irta Korsós Zoltán.

Becsomagolta selyem papir közé a vékony arany karperecet, aztán megírta a levelet.

„Kedves Iluskám! Megkaptam a lakodalmadra szóló meghívót. Gondoltam, hogy így lesz. Hirül hozta már ezt előzőleg egy véletlenül ide tévedt kósza garami szél. Hát csakugyan igaz, férjhez mégy. Nem „vársz meg engem”, nem leszel az én „feleségem”. Ugy-e tartottál tőle, hogy beteljesedik jövődő házasetünk képe, a mint én festettem előtted. Az ezüstnemű, a mit „zálogba küldünk”, ha hamarosan szükségét látnánk az esküvő után. Azért nem zúgolódom. Majd találom még én is valakit, a ki megvár, míg végezek. De elég volt a tréfából. Adja meg neked a Mindenható mindazt, a mire kérem. Ne ismerd meg a keserűséget, teljenek boldogan a napjaid. A te kedves lényed, aranyos lelked nem is várhat mást a jövőtől. Fogadd el tőlem ezt a kis emléket; magam helyett küldöm a lakodalmadra. Talán eszedbe jutok, ha majd néha a kezedbe téved. Aztán írj ám még az esküvő előtt

a te „bátyádnak”; asszony korodban úgy se várhatom tőled.”

A választ hamarosan megkapta. Telve kéréssel, kedves fenyegetődzéssel, hogy másítsa meg az elhatározását. Nem tette. Előállt „alapos” okokkal. Halaszthatatlan dolgai akadtak, nem mehet.

A lakodalom után egy időre elmaradtak az ismert keskeny vonások, de azután megint csak megkapta azokat az ibolya illatot árasztó levélkéket. Az élet, a vidám, napfényes élet sugárzott mindegyikből.

„...Hogy repülnek a napok. Az uram olyan derék ember. Nagyon szeretne már ismerni, annyit beszéltem rólad. El is várunk Husvétra minden bizonynyal.”

Nem ment, nem teheti. Jobban el van foglalva mint valaha. Egy percet sem szakíthat magának, pedig nagyon szeretne; ne haragudjanak rá.

Még csak nem is válaszoltak rá hetekig. Egyszerre aztán megkapta. De nem azt a keskeny, hosszúkas levélkét, hanem egy tömött borítékot. Benne voltak az ő apró betűi, mellette az ura levele, aztán a bácsi haragos sorai.

... A Debreceni Főiskolai Lapok mult évi szerkesztője igen szellemes példát szolgáltat rá (1897 május 20), miként lehet egy komoly eszmét ilyen torzalakban mutatni be. Szerkesztői bucsúkönyveiben tart ugyanis egy tréfás tükröt a szégyen akadémiai kör eszméje elé, mely alaposan kiforgatja azt minden valóságából és lényegéből, úgy hogy ha komolyan lehetne venni az előttünk levő képet, bizonyára megrettenne szívünk.....

Nem tartom nagy dicsőségnek a volt szerkesztő állításainak ferdeségeit rectificálni, nem is azért vállalkozom rá, mintha azt az akadémiai kör jövőjének érdeke megkívánná, hanem csupán azért, hogy felelet nélkül ne jelenhessen meg lapunkban egy olyan cikk, mely a szerkesztő szabadságából kifolyólag — egy ifjúság komoly törekvését méltatlanul illesse, s mely bizonyos, az ifjúság felett álló igen nagy erkölcsi súlyú testületeket megillető tiszteletnek a korlátait az önhietség szavaival túllépni, semmibe sem veszi...!

* * *

Lássuk tehát annak a cikknek a görbeségeit egyenként s próbáljuk meg kiegyenesíteni.

...„Igyekeztek tehát a lap az egész főiskolai

ifjúság fölé emelkedni s viselje, ha nem is hivatalosan, de tényleg az egész ifjúság képét.“

„Azonban félre ne értsük egymást, mert nem azt akarom mondani, hogy esetleges alkalommal kibocsássa társulatunk kezéből a lapnak csak egy parányi terét is! Épen ellenkezőleg. Szükségesnek tartom *minden olynemű törekvés ellen tiltakozni, mely társulatunk beolvasztására s a lapnak idegen kezekbe játszására vezethetne*“.

Ebben a nyilatkozatban az ex-szerkesztő tiltakozik először is az Irodalmi Önképző Társulat beolvasztása ellen. És mi jögon teszi ezt? Mi köze a szerkesztőnek, a beolvasztást célzó törekvésekhez? Hiszen nem a Magyar Irodalmi Önképző Társulat belügyeit védi ő cikkében, hanem a bucsúszavakban visszapillantást vet a Főiskolai Lapok nyomtatásában megjelent első évfolyamára, s abból a konsekvenciákat levonni igyekeztén, a lap jövőjére nézve ad tanácsokat. Miféle logika szerint illeszthető be ebbe a keretbe az a protestálás, melynek nyilvánítására egészen más idő, más hely, más közeg van hivatva? Tény az, hogy a ki nem akar korlátokat ismerni, hát nem ismer korlátokat, különösen, ha az a valaki szerkesztő. Azonban azt sem veheti tagadásba senki, hogy a ki okos dolgot akar írni, an-

„Miféle okoskodás már ez megint? A lakodal-
mukra nem jössz, a meghívásukat visszautasítod.
Mégse járja. Most már nincs kegyelem. A pünkösdi
ünnepekre eljössz hozzánk öreg-ekhez néhány napra,
aztán megnézed a fiatalokat. Semmi kibúvás; ez az
utolsó szavam.“

*

A vonat megállt az állomás előtt. Utat engedett a többieknek, aztán mielőtt leszált volna, megállt egy pillanatra a folyosó ajtajában.

— Ni, ott van! Gyere, siess!

Te rossz fiu, ennyi ideig kéretted magad? De hát csókolj meg legalább. Nézd, itt az uram.

Milyen csinos vagy. Hogy megváltoztál; lám, a bajszkád is megnőtt.

Amott áll a kocsi. Add ide a felöltődöt meg a csomagodat, majd a hajdu felteszi az ülésre.

Alig győzött felelni a sok kérdésre, a neheztelő szavakra. Aztán maga is beszélni kezdett, hogy kitérjen az apró szemrehányások elől.

— A bácsi meg a néni csókoltatnak; vártak benneteket az ünnepekre. Nagyon jól éreztem ma-

gam. Jártunk vaddisznó lesre. De hát küldtek már hozzátok. Messze vagyunk még?

— Nem. Ott a községháza mellett, az a jegyzői lakás. Mindjárt oda érünk; meglátod milyen kedves hely. A kertünkben már kinyíltak a rózsák. Ha jól viseled magad, egy szép bimbót tűzők a gomblyukadba.

Csupa figyelem, csupa szeretet volt az egész ház. Kedvét kereste mindenki. Ilus, a férj, még a cirmos Mancsi is folyton ott dorombolt mellette.

A férj vitte magával mindenüvé; a paphoz, a postamesterhez, a falu földbirtokosához. Szinte büszke volt rá.

— Rokonom, az Ilus unokaöccse. Jogász; kitüntetéssel tette az alapvizsgáit. Hivom hozzánk, hogyha végez, jöjjön a mi megyénkhez; de nem akar. Pedig mikor az apósomékhoz került nyolcadosztályos korában, az ifjúsági multságokon az alispán kisasszonykakkal mindig ő nyitotta meg a csárdást.

Ilus pedig alig várta őket haza kedves zsembeléssel.

— Folyton magaddal viszed. Hol jártatok már megint?

nak logikusan gondolkodni és distinguálni okvetlenül kell tudni.

Ugyanez a nyilatkozat szükségesnek tartja még tiltakozni a *lapnak idegen kezekbe játszása* ellen is. Mi a magunk részéről nem tartanók a volt szerkesztő helyében ezt szükségesnek már csupa tapintatból sem, mert egyrészt fel kell tételeznünk a Társulat vezetőségéről és magáról a Társulatról, hogy ilyen merényletet, bármilyen alattomosan jönne is az, teljes erélylyel, nem kevesebb okossággal vissza tudna verni, másrészt mert ilyen törekvéssel gyanúsítani az ifjúságot, nem tartanók magunkhoz méltónak.

A mi a tiltakozás érdemét illeti: hát csak tessék tiltakozni, protestálni... Az egyéni szabadságot tiszteletben kell tartani. Lehet-e kárhoznatni valakit azért, ha a szenteltvíz erejében hisz?

„Társulatunk, mely csak egy $\frac{1}{3}$ részét foglalja magában az ifjúságnak, megalkotta ezt a lapot, mert szervezeténél, multjánál és a multban gyökerező közérzeténél fogva volt benne rá erő, *de az ifjúság egyetemé, szervezetlen avagy frissen szervezendő alakzata ilyenre soha képes nem lesz.*”

Elég legyen e pontnak első részére csupán egy kérdéssel felelni: hát ki akarja lapunknak fen-

tartását az ifjúság egyetemére, szervezetlen alakzata bízni? Kétségséget érvelés az, midőn az ellenfélnek imputált olyan állítást cáfolunk, a mit az soha nem mondott.

Viszont ki tudjuk venni a kicsinylést, mely e szavakban nyilvánul: az ifjúságnak „frissen szervezendő” alakzata ilyenre soha képes nem lesz. Bizonyosan nagyon jól tudja azt a volt szerkesztő, hogy a „frissen szervezendő alakzat” megvitatás alá kerül az egyesületek választmányáiban, felülvizsgálatra terjesztetik be a tanárkar elé, helybenhagyás végett a tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűléséhez megy, végül megerősítés céljából felküldetik a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba. — Mindezeknek a forumoknak tisztelete megkövetelné talán, hogy egy kicsit többet tételezzünk fel az általunk megvitatott, helybenhagyott, megerősített, bármilyen frissen is szervezett alakzatról; hogy ne beszéljünk arról olyan nagyon fitymálva és ne helyezzük az ifjúság egy kicsiny töredékének szűkkörű működését az ezen forumok által sanctionált szervezetben megjelent 300 főnyi ifjúság szellemi, erkölcsi és anyagi ereje fölé.

„Óva intem a társulat későbbi tagjait, bele ne menjenek semmi erőszakos centralizációba... stb.”.

— Kissé szétnéztünk.

— Ugy-e, milyen magasan hordja a fejét az a Szentmihályiné? Tudod, nagy vagyonuk van. Aztán milyen hiu, pedig bizony elég csúnya szegény. Hát a papéknál láttad, milyen csacsik a lányok. De a póstamesterék ugy-e kedves öreg emberek? éppen olyanok mint mamusék.

Olyan jól érezte magát köztük, hogy szinte szeretett volna maradni minél tovább. Mosolygott, ha rá gondolt, milyen lelki küzdésébe került, hogy meglátogassa őket. Mi is tartóztatta vissza? Bohóság. Milyen kedves napokat töltött ebben a kis fészekben. Elmondta nekik s maga örült legjobban, mikor látta, milyen jól esett nekik.

— Minek sietsz hát akkor. Maradj még, hiszen az a pár nap ugyse határoz.

Alig tudott erőt venni magán, hogy rá ne álljon.

— Nem lehet. Az előadások megkezdődtek. Ugyis sokat mulasztottam már eddig is. Holnap reggel indulni szeretnék.

— Ha már semmikép se maradhatsz, várd meg legalább az éjjeli vonatot. Délelőtt veled leszek,

eljárunk majd búcsúzni. Délután hivatalos dolgokat kell elintéznem. A képviselő testület ülést tart, hogy mennyit szavazzunk meg a szárnyvonalra. Lesz egy kis csetepaté, de hát egész Depováig kiépitik s nálunk lesz a csatlakozó állomás. Sokat nyerünk vele, emelni fogja nagyon a vidékünket. Azt hiszem öt órára készen leszünk; addig elmentek Ilussal valamerre. Mászszátok meg a Keselyű hegyet, remek kilátásban gyönyörködhetek. Majd az ülés után elibetek megyek s aztán megvacsorázunk még egyszer együtt. De a szünidőre eljössz hozzánk legalább egy hónapra. Itt akár nyaralhatsz is. Hegyeink közt nem ismerjük a hőséget, aztán ásványvizünk is akad. Igérd meg, el nem eresztünk addig.

*

Lassan haladtak előre, meg-megállva minden fordulónál. Ilus palástolni igyekezett fáradtságát s lépten-nyomon megállapodott, hogy virágokat szedjen. Aztán oda nyújtotta kezét a „bátyácskájának” s így vonogatta magát fel a mohos erdei uton.

Felértek a tetőre s Ilus mosolyogva legyezgette az arcát kendőcskéjével.

Nagyon helyesen! Teljes mértékben hozzájárulnánk az intellembhez, hogy az ifjúság bele ne menjen semmiféle erőszakos centralizációba, ha az ifjúság magától is nem tudná mibe menjen és mibe ne menjen bele; és ha valaki erőszakosan akarna centralizálni.

„Ajánlom figyelmükbe, hogy nekünk drágán szerzett, hosszú és dicsőséges mult van megettünk s ezt a bázist kalandos, szerintem csak kudarcra végződhető vállalatokba vinni nem szabad.....“

Az elbizottság, a dölyf eme szavaiból azt a kevés magvat kihámozni, melynek létezéséről sem vagyunk bizonyosak: nem érdemli meg a fáradságot, melyet reá kellene fordítanunk.

„...s nem szabad a mitársulatunk önállóságát *adminisztratív tekinteteknek* egy pillanatra sem, egy hajszálnyira sem alárendelni“.

Nem értjük, mit akar jelenteni az a kifejezés: „*adminisztratív tekintetek*“. Mert ez csak nem arra céloz, hogy az akad. kört csupán mint adminisztratív intézményt is lehet felfogni? Ilyen vakmerő támadást a józan gondolkodás ellen nem akarunk feltételezni a volt szerkesztőről, kinek értelmi képességeit a tanári kar is elismerte, midőn munkáit pályadíjakra érdemeseknek találta.

— Nézd, nézd csak kis bátyám, milyen gyönyörű innét minden, milyen messze lehet látni S még se jár ide senki, pedig nem is oly magas, mint mondják.

Mindenfelől hegyek s mennyi erdő! Nézz csak le, hogy el vannak szórva a faluk. Látod, az ott a mienk.

— Várj csak!

Ráhágott egy kőtömbre s minden erejét összeszedte, hogy kimozdítsa. A tömb engedett; kiugrott helyéből s sebesen gördült alá.

Aztán egy másikra hágott, de nem birt vele.

— Bátyácskám, segíts!

— Te örökös gyermek!

Oda ment s görgetni kezdték most már ketten egyiket a másik után. Közben-közben pedig gyönyörködve néztek utána, a mint egy-egy nagyobb kőtömb helyéből kilóditva, neki vágódik valamelyik faderéknak s oldalt kiugorva, nagy robajjal mind sebesebben gördül alá az alattuk elterülő erdő mélyébe.

Kipirulva, lihegve állt meg Ilus.

— Milyen gyermekek vagyunk. Elfáradtam.

Azért hát jobb lesz ezt nyílt kérdésnek hagyni.....

„A lap a mi társulatunké s bármilyen szabad-elvűen bánjunk vele, tulajdonjogát feláldozni vagy csak megosztani is tilos. A mi társulatunk él — s csak addig éljen, a mi van önérzete s a mi tiszteli a mult jogait — addig élni fog a lap is, de ha kiengedi kezéből, vét önmaga ellen s kockára teheti vele a lap sorsát.“

Ez a nyilatkozat koronája a többinek. Ha a Magyar Irodalmi Önképző Társulat be találta olvadni az akad. körbe, nem volna önérzete! Elfeledkeznék a mult jogairól! Megérne az elpusztulásra! Az akadémiai kör lerombolna mindent, mit az ifjúság eddig alkotott! Vége volna a Debreceni Főiskolai Lapoknak! Ime a gyűlölet, a vak elfogultság minő mondásokra ragadja az embert! Ugyan, nem bánta meg utólagosan a volt szerkesztő ezen nyilatkozatait? Nem támadtak benne kételyek, hogy a miket mondott, azok csak az ő felindult, haragos képzeletének víziói, melyeket minden egyének vehetünk, csak épen komoly intelmeknek nem? Hiszen e felfogás szerint, mikor a békés polgár elmegy katonának s otthagya családi tűzhelyét, szabadságát, hogy durva parancsszóra lépjen, mozog-

Üljünk le. Amoda arra a kis emelkedésre. Így ni. De heveredj le, hiszen te is elfáradtál, látom.

Ugy-e, milyen gyönyörű idő? Igazi Május. Nézd csak, milyen lombosak a fák.

Mond, szereted még az ibolyát? Add ide a virágokat. Nincs közte. De van itt kakukkfű; olyan jó az illata, szívd csak föl.

Vedd le a kalapod, majd beleszórom, meglátod, olyan szagos lesz a fejed. Milyen szép, hullámos fekete hajad van. Hordd mindig így megnövesztve, jól áll az arcodhoz.

Tele szórta a kalapját, a szalagja mellé oda tűzött néhány szálát, eligazgatta a fején s aztán jóízűen kacagott hozzá.

Csönd, mélységes nyugalom vette őket körül, csak néha hangzott egy-egy madárfütty, néha mozdult egy-egy falevél. Egyszerre Ilus felemelte a fejét; álmódzva nézett körül, majd lassan beszélni kezdett.

— Emlékszel-e Sándor, mikor apus kivitt bennünket magával; tudod, mikor a kutyák olyan szépen hajtották mindjárt az első álláson azt az őzbakot.

jon, pihenjen, hogy szabad akaratáról teljesen lemondjon, akkor vétőnmaga ellen, akkor nincs többé önérzete! Ha az állampolgár keserves szerezménye egy részét adóba adja az államnak, a közjónak érdekében, elfeledkezve, mily nehezen, mily izadságos, fárasztó munkával kereste azt a pénzt: akkor vétőnmaga ellen, akkor nincs többé önérzete s mint ilyen, inkább ne éljen tovább!

Milyen türelmes, áldott egy anyag is az a papiros, hogy nem jajdul fel, bármit irnak rá! Bármit.....! Logikátlan, inconsequens dolgokat, a gyűlölet, a tiszteletlenség, az elbizakodottság hangján, a felismerhetlenségig kicsavart nyakú igazságokat; legyalázva komoly törekvéseket, agyongázolva őszinte meggyőződést, megtagadva mindenkitől a jóakaratot, gyanusítva mindent, a *pajtástól a miniszterig* mindenkit.....!

* * *

Ezek után pedig vessünk egy tekintetet a Főiskolai Lapok első számára, mely ugyanannak a felelős szerkesztősége alatt jött létre, mint azon utolsó szám, melyben a most részletezett intelmek foglaltatnak. A „Beköszöntő“-ben ugyancsak a volt szerkesztő a következőket mondja:

„Főiskolánkban sok ifjúsági szakegylet van,

melyeket a testvéri jóindulatnál egyéb nem köt össze s így nincs az ifjúságnak közös külső képvisellete, a mire pedig számtalanszor nagy szükségünk volna.

Addig is, mig nincs ilyen közös szervünk — e lap lenne hivatva arra, hogy ha nem is hivatalosan, de tényleg reprezentálja a nyilvánosság előtt egész ifjúságunkat.“

Mire gondolt a volt szerkesztő, mikor ezeket megírta? Miként akart ő arról a sokszor nagy szükségességu közös külső képviselétről a szakegyleteknek gondoskodni? Nem az akadémiai kör eszméje adta az impulzust nyilatkozatára?

Ha nem, hát miért nem állt elő az ő jobb tervével ama közös szerv megteremtésére vonatkozólag, melynek hiányát, addig is mig érezhető az, saját szerkesztésű lapjával kívánta pótolni? — Az akadémiai kör oly nagy ellenzője miért nem sietett a saját tervével lerombolni am azt, hiszen oly égető szükség volt és van a közös külső képviselőre, hogy „addig is, mig nincs ilyen közös szervünk — e lap lenne hivatva arra, hogy reprezentálja a nyilvánosság előtt egész ifjúságunkat!“

De igenis az akadémiai kör eszméje foglalkoztatta elméjét a volt szerkesztőnek, midőn a „Beköszöntő“ ezeket elmondja. Meggyőződünk róla, csak

— Emlékszem.

— Aztán eszedbe jut-e, hogy nyugtalankodtam később apa mellett, mennyit mozogtam, integtem feléd, hogy nem hallod-e már megint a kutyák csaholását? Mire apa oda szólított téged s azt mondta, hogy menjünk vissza a faluba, vagy a merre látunk, mert így nem lőnek semmit.

— Hogyne.

— Aztán emlékszel-e mennyit barangoltunk, a mig felértünk arra a nagy hegyre, a melyről apáék elhatározták, hogy nem háborgatják abban az évben, hadd legyen pihent terület belőle. Ilyen forma volt az is. Aztán az idő! Május, ilyen szép meleg délután, lombos fák. Akkor is köveket görgöttünk alá, mint most.

— Emlékszem mindenre.

— Milyen más is voltál te akkor! tréfás, jókedvű. Örökké kópéskodtál, hogy várjalak meg, legyek a feleséged s majd ha szükségét látunk, ott lesz az ezüstnemű, zálogba küldjük. S mikor ezért jót kacagtam rajtad, azt kívántad, hogy szólítsalak legalább „bátyám“-nak, pedig hát két hónappal idősebb vagyok. Tekintélyt akartál szerezni magad-

nak felettem, azon voltál, hogy minden a te akaratod szerint történjék. De azért már akkor is olyan jellemes, határozott voltál, a mint apa mondogatta, s a mellett pompás, jó fiu.

— Hát most?

— Most? Kiállhatatlan; örökké komoly. Nagyön is adod a férfit. Alig birtunk ide csalni. Olyan furcsa vagy. Még csak meg se akartál csókolni ott az állomáson. Talán bizony féltél tőlem?

— Ugyan!

— Hát?

— Mindjárt megteszem, ha faggatsz.

— Te csacsi.

Sándor felugrott s átölelte.

— Jól van jól, de most már ereszs, — s mosolyogva, nevetve igyekezett kifejtődni karjai közül.

De nem engedte. Leszorította a kezét s lázas arccal, sutogó, szagztatott szavakkal hajolt fölé.

— Látod Ilus, a tréfa. Miért is lett ez így? Miért is nem vagy te az én feleségem.

— Hallgass, ne szólj! — s minden erejét összeszedve küzdött, hogy szabaduljon.

fordítsuk el az első számnak első lapját, hogy mindjárt a második lapon szemünkbe tűnjék az a cikk, melynek címe: „Az ifjúsági élet átalakítása.”

Elmondja ez a dolgozat, annak a széttagolt állapotnak a hátrányait, mely szerint a főiskolánkban fennálló egyesületek egymástól függetlenül működnek; mely szerint „nincs központja az ifjúsági életnek, honnan az egyöntetű vezetés kiindulhatna s hova a különböző ügyek számai egybefutnának. Nincs gondolkodó agy, mely irányítson, nincs lüktető szív, mely ujult erővel lássa el a bágyadó tagokat.”

Ennek folytán szükséges, hogy „*a mostani társulatokat a két segítő egyesület kivételével, egygyé olvasztva, alakítsunk új egyesületet, mely általános ifjúsági célt tűzzön maga elé s legyen alapja igazi diák élet megteremtésének!*” Ez az egyetlen főelve annak az eszmének, melyet a megvalósítására indult mozgalom „akadémiai kör” nevezete alatt ismer.

És ime ezt az elvet propagálja a Főiskolai Lapok első számában — erre tesz célzást és vonatkozást Beköszöntőjében — ugyanaz a szerkesztő, ki az utolsó számban tiltakozik a Magyar Irodalmi Önképző Társulatot beolvasztani akaró minden tö-

rekvés ellen, ki „óva inti a társulat későbbi tagjait, bele ne mennyenek semmi erőszakos centralizációba, mely az ifjúság szellemi életének terén minden erőt egy kalap alá szeretne vonni.”

A lap első számának 11. lapja azt mondja: „Az akadémiai kör megalakítása tárgyában a mult héten összehívott ifjúsági gyűlés a részletek megállapítására egy bizottságot küldött ki a szenior elnöklete alatt. *A bizottság működését szives figyelemmel fogjuk kísérni!*”

Ugyanaz a szerkesztő, kinek felelőssége alatt e sorok napvilágot láthattak, az utolsó számban azért dörög, hogy a dicsőséges mult bázisát kalandos vállalatokba vinni nem szabad, értvén természetesen — az összefüggésből kivehetőleg — „a kalandos vállalat” alatt az akad. kör mozgalmát!

Most már egy önkéntelen kérdést. Micsoda processuson mehetett keresztül a volt szerkesztő, míg az első lapszámtól az utolsóig jutott?

Különben mi közünk ehez? Inkább azt kérdezzük a volt felelős szerkesztő urtól, hogy melyik magatartásának higgyünk: annak-e, a melyik az akadémiai kört, más szóval az egyletek közös külső képviselőjét sürgeti, annak hiányát lapjával kívánja pótolni, s egy új, általános ifjúsági célt szolgáló

De az a két erős kar mindjobban magához ölelte. Lázás arcát oda szorította a vergődő fejecskehez, ajkával erőszakosan kereste az apró szájacskát.

— Ereszsz, bocsáss! Örűtség! Sándor, édes Istenem, Istenem....

Ez a sóhajtás, ez a nyöszörgés egyszerre kijózanította. Lehanyatlottak a karjai, a mint ránézett arra a könnyező, lángoló arcocskára, a hol meglátzott csókjának minden nyoma. Aztán hirtelen felugrott s megragadta a kezét.

— Igen, igen örűtség! Ilus, édes! Jerünk innét. Nem jó nekünk itt magunkban. Ne bántsd, majd én összeszedem a virágokat.

Vitte magával sebesen lefelé, csak néha ejtetek egy-egy szót.

— Látod, látod.

Az erdő alatt elibők jött a férj, vidáman, mosolyogva.

— Volt egy kis esetepaté, de azért jól ment az egész. Megszavaztattam velök annyit, a mennyit csak tőlünk kívántak.

Fenn voltatok? De milyen szagosak vagytok.

— Bizony. Kakukfüvet szedtünk, hoztunk ne-

ked is. Fogd csak milyen illatos, — s az asszonyka a karjába kapaszkodott.

*

A kalauz elnyújtott kiáltása végig hangzott a perronon: — Beszállni.

A sürgés-forgás megkétszereződött. A málházók, postások, vasuti szolgák, mintha ettől a perctől függött volna minden, lóttak, futottak a lámpákkal megvilágított vágányok között.

Még egyszer megragadták egymás kezét. Az asszonyka görcsösen fonta karjait nyaka köré; nedves szemeit oda szorította arcához, csókjaival perzselte az ajkát.

— Te édes, édes.

A férj loholva szaladt elő.

— Sándor! hol vagytok? Itt a jegyed. Fenn van mindened? Most már én is megölellek.

A gép erősen tüszkölt, szórta magából a szikra esőt. A kocsik ajtajait egymásután csapdosták be. A kalauz oda sietett.

— Beszállni kérem, rögtön indulunk.

Felszaladt a lépcsőn s letolta a folyosón az

egyesület alakítását óhajtja, vagy pedig annak, a melyik olyan véres szájjal tiltakozik minden „erőszakos centralizáció” ellen?

Melyik magatartásnak higgyünk? Tulajdonképen mi is volt az ő meggyőződése, vajon mi most és mi lesz a jövőben? Mit kellett volna és kellene hát tennünk, ha ő rá hallgattunk volna és hallgatnánk? Kössünk-e, oldjunk-e? Gondolkozhatik rajta üres óráiban, kinek kedve van hozzá.

Levonhatjuk a consequentiákat az elmondottakból, hogy különösen a nyilvánosság előtt annyira exponált szerkesztő nyilatkozatának és magatartásának, melyből a logika, a tapintat és következetesség, valamint az elfogulatlanság hiányzik: értéke nincs!

Elég is legyen ennyi.....

* * *

Elmondottuk jelen soraink célját. Nem disputálás, nem polemizálás az, nem is az oly durván megtámadott akadémiai kör védelme, — erre az eszme méltóságából kifolyólag sincs szükség, — hanem célja volt megmutatni, milyen csufondáros tükröt állított az akad. kör eszméje elé az a mult évi szerkesztői bucsú s hogy azt korántsem lehet komolyan venni. Ártatlan szórakoztató kedvtelés-

ablakot. Az éles sipszó elhangzott, a vonat zakatolni kezdett, de azért megcsapta fülét a férj kiállítása:

— Elvárunk a vakációra!

Rátámaszkodott az ablak fájára. Ajkára folyton egy szó tolult: Ilus, Ilus. Szája szélét égette a csók, nyaka körül érezte annak a két puha karnak göröcsös ölelését. Az agya olyan zavaros volt, egy mást kergették benne a gondolatok.

„Megcsaljátok azt az embert. Bűn, gazság. De hát az vagyok-e, s ő? Hiszen ellenálltam a végsőig s hogy küzdött vergődött a karjaiban. Mi akarta, mi hozta hát létre, milyen erő, hogy mégis így legyen?”

„Minő sötétség, milyen fulasztó hőség. Vihar készül.”

Levette a kalapját, hogy megtörölje izzó homlokát. Az egész arcát megcsapta a hajából kiáradó kakukfű illata s fülében hirtelen megcsendült a férj kiállítása: „Elvárunk a vakációra!”

„Nem, nem, örültség! Én a becsületes, a jellemes? De hát mit tegyek? Ilus, Ilus.”

Egy-egy villám cikázott keresztül a fekete égen s távolról fenyegető moraj támadt utána. De a vonat azért mégis szilaján vágatott neki a sötétségnek, csattogva, dübörögve rohant előre, bele az éjszakába.

nek vehetjük az egészet egy teljes esztendei nehéz munka után.

Sajnálom, hogy ha az elfordított tükörben aztán az ex-szerkesztő ur képe tűnnék elő.....

* * *

Egy ifjúság komoly törekvése készített szólni. Nem engedhető meg, hogy arról a törekvéstről valaki tiszteletlenül szóljon.

Konrád Ernő.

A király ünnep.

Alig hangzott el a német császár lelkes, magasztos felköszöntője, melyben a nagy, a művelt nemzetek első sorában emlegette a magyart; alig mulott el a mámor, melyet a hatalmas koronás főszavai öntöttek szívünkbe: midőn újra fellángolt arcunkon a pir, midőn újra hevesebben dobogott szívünk, a mint szélnél gyorsabban szállt szerte az édes örömhír, a királyi kegy megható nyilvánulásának hire. A legmagasabb s a legatyai ajkáról hangzott el a szó: megörökitem népem nagyjait, dicső alakjaik álljanak érebe öntve késő időig, hadd lássa a világ, hogy e népnek multja fényes, történelmének lapjai ragyogó betűkkel vannak megírva. A mi jó, öreg királyunk kitárta előttünk atyai szívét, hogy lássuk, hogy olvassuk benne népe iránti nagy szeretetét. A mi jó, öreg királyunk, a ki kezének intésével mindig lecsendesítette a vihart, mely végig zugott a hazán, megvalósítja a költő álmát, hogy nemcsak az ország koronáját viseli, de a „legelső magyar ember,” a ki világra szóló példával jár elől, miként kell tisztelni nemzeti hőseinket, nagyjainkat: Verböczyt, Pázmányt, Zrinyit, Bocskait, Bethlent. Szép, verőfényes napok várnak reánk annyi szenvedés után, szép, napfényes idők, melyeknek most pirkad hajnala.

A debreceni főiskola ifjúsága is oda állt azok sorába, a kik hálájukat a trón elé juttatják s ezt meg is cselekedte méltóképen.

E hónap 3-án, vasárnap délután 3 órakor nyílt meg az ünnepély a kollégium oratoriumában. A főiskolai énekkar elénekelt a „Szózat”-ot, mely után Bartha Béla jogakadémiai tanár, tanulságos szép beszédben ecsetelte a nap jelentőségét. Majd Árvay Béla 4. jh. lépett az emelvényre s a lelkesedéstől áthatott hangon szavalt el Farkas Imre 1. jh. alkalmi költeményét. Most Konrád Ernő 4.

jh. a jogász segítő-egyesület elnöke állott fel s a következő beszédet mondotta el:

A lelkesedésnek, az örömnél s a hálának pillanata hozott össze bennünket, hogy kötelességeink legszebbjét teljesítsük hódoló tiszteletünk kifejezésével, egy olyan királyi tény, egy olyan királyi kegy viszonzásául, mely egész édes hazánkat örömlázba hozta, mámorba ringatta, mely varázsos sugaraival az egész magyar nemzetet egyszerre beragyogta, világossággal és melegséggel árasztotta el, mintha egy új, frisebb, erősebb, istenhez közelebb álló lelket öntöttek volna belé.

...A lelkesedés, az öröm, a hála érzete járja át mindnyájunk szívét. Hozsánnát zeng a nép, imára nyílnak ajkai, imára kulcsolódnak kezei, templomába siet, hogy istene, a magyar nép istene előtt tárja ki csordultig megtelt szívét, a végtelenbe emelkedett lelkét; öröm-könnyűi folynak érzelmei áradatában.

Szólnak a lantok, hogy dicsőítve énekeljék meg a nagylelkű királyt, ki népe boldogságáért talán az önmaga lelkét, szívét hallgattatta el, hogy királyi példát mutasson, mennyire legnagyobb győző az, ki önmagát győzi le... Öröm és hála zajong a királyi tett fölött, hiszen nincs többé az emlékezet napja előtt csak egy vékony felhőcske sem, zavartalan verőfény sugárzik le reánk. A tiszta átlátszó levegőben összezsongva jut hozzánk a harangok zugása, mintha istentől hozná magával feleletül a szózatot: „Megszenvetédtek már a multat, jelent s jövőt, eljött jutalmatok órája!

Igen, a jutalom órája! Mert lehet-e szívünknek kedvesebb vágya, gondolatinknak féltettebb kincse multunk dicsőségének megőrzésénél? Lehet-e reánk nézve nagyobb jutalom, mint midőn őseink, nagyjaink emlékével ajándékoztatunk meg, mint midőn azt halljuk, hogy szabadon repülhet vissza lelkünk a multba, szabadon keresheti fel azokat a nagy embereinket, kik vérük hullásával tanítanak bennünket hősiességre, bátorságra, a magyar haza olyan szeretetére, mely szívesen, örömmel dob oda a honért hatalmat, gazdagságot, családot, életet?! Lehet-e nagyobb jutalmunk, mint midőn nagyszívű királyunk eddig soha nem hallott szavakkal keresi meg népét: „Csak lelkesedjétek nagyjaitok emlékére, dicső tetteire, én veletek lelkesedem, veletek bámulom őket. Nekem öröm, mi nektek az, fáj, mi nektek fájdalom. A mi a ti szívetekben lakozik, az az enyémben is. Szeretlek titeket és őseiteket, kiknek

szobrot emelek, mert ti is szerettétek engem, szeretétek őseimet. Nem állok közétek és a mult közé, hanem egygyé olvadok veletek, édes nemzetem!”

Hogyne csillanna fel a szem, dobbanna meg a szív, hogyne mozdulna meg minden örömteljes érzése lelkünknek, midőn e szavak tényekből szólnak hozzánk!! Lelkesedik e pillanatban minden szív e magyar hon határai között, a legforróbb szeretet, a legmélyebb hála érzetében dicső királyunk iránt s lelkesedik a debreceni ifjuság is, mert hiszen a legmagyarabb város, az ország szívének ifjúsága az, melynek elődei Bocskay István katonái voltak.

... Lelkesedésünk tüztől fog fellobogni fáklyánk világa, lelkesedésünk tüze magasra lángolni azon már szinte szent igékké vált szavakban:

Éljen a király!

S hogy ezen hódolattal teljes érzelmünk a Felséges urunk elé jusson, a debreceni akadémiai ifjuság a következő távirattal járul a miniszterelnök ur utján Ő Felsége kegyes színe elé:

„Nagyméltóságu báró Bánffy Dezső miniszterelnök urnak Budapest.

Ő Felsége, koronás apostoli Királyunknak, dicső emlékezetű nagyjaink megörökítését célzó legmagasabb elhatározása, lángoló lelkesedésre lobbantotta a debreczeni ev. ref. főiskola ifjúságát a mely e pillanatban tartott hódoló diszgyűlésében a felség személye iránt érzett legmélyebb hódolatának, törhetlen hűségének, gyermeki ragaszkodásának és hálájának felséges urunk színe előtt leendő kifejezésére midőn exellentíadát mély tisztelettel felkéri: a szent lelkesedés túlárado érzelmei között, egy szívvel-lelékkel kiáltja: Éljen a Király!!

Az akadémiai ifjuság nevében és megbízásából Sass Béla igazgató.”

Zúgó taps és éljenzés kísérte a távirat felolvasását. Az ünnepélyt a főiskolai énekkar a „Hymnus” eléneklésével zárta be, melyet az egész közönség állva hallgatott végig s a melynek soraiban ott láttuk gr. Dégenfeld József főispánt, egyházkerületünk főgondnokát; Kiss Áron ev. ref. püspököt, Simonffy Imre polgármestert s a főiskolai tanári kart.

Az esti órákban kezdődött az ünnepség legszebb része. Félhatkor gyülekeztek a kollégium udvarán a fáklyás menet rendezői, élükön Márk Endre egyházkerületi főügyésszel, a ki fáradságot nem ismerő buzgósággal vezette az ünnepség rendezését. Füstölgő fáklyák, színes lampionok sokasága világította meg a kollégium ősi falait. A fő-

iskolai ifjúság elhelyezkedett a sorok élén s 6 óra után, a katona zenekar hangjai mellett, megindult a menet. Gyönyörű látvány tárult szemünk elé, a mint a nemzeti színű zászlókkal, transparentekkel diszitett fényárban uszó utczákon végig vonult a menet. Az ezernyi füstölő fáklya, a színes lampionok sokasága, a Rákóczy induló hatalmas, gyújtó dallama, a felzúgó riongas: éljen a király! örökre bevésődött az ember lelkébe. A fő utcákat bejárva, a fényesen kivilágított városháza előtt állapodott meg az ezrekre menő tömeg, hol Joó István középiskolai felügyelő messze hallható hangon jellemezte a tiz nagy alaknak hazája körül szerzett feledhetetlen érdemeit s koronás királyunk atyai kegyének megható nyilvánulását. Utána Bagaméry Károly szavalta el Kun Bélának, lapunk szerkesztőjének „Győzelem” című alkalmi ódáját, melyet itt közlünk egész terjedelmében:

*Idő megállj! Gyors zuhogó folyásod
Bilincsbe verje titkos bűv-erő!
Dobbanj meg anyaföld, te édes, áldott...
— Lelkesülés, ősláng lobogj elő!
Lepihent mult sötétje elborongott,
Hajnalra ébredt a küzdő jelen,
Sirjába el a siró honfi gondot,
Magosra a zászlót: győzelem!*

*Komor enyészet, árnyék lőn hatalmad,
Győzelmesen vívtunk veled tusát
Feltámadás hogy nyerjen diadalmat:
Királyi kertben nőtt a mirtus-ág!
Királyi szivből lobbant el a szikra,
Fenséges fénye biztat, gyújt, hevit,
A multba mélyedt fájó álmainkra
Dicső váltságul szép valót derít.*

*A szenvedés soh'sem volt oly keserves,
Mint a mily édes most ez örömünk,
Bár rút irigység vad viharja verdes,
A dicsőség bérceire feltörünk!
Szív dobbanj egybe! dicsfénybe világló
Multunkra fűzd hűség babérait,
Királyi kézben lengedez a zászló,
Mi rája írva: eszme, hála, hit!*

*A nemzetek magasztos templomában
Miénk egy oltár, úgy mint soha még!
Az égre szálló tömjén illatában
Magyar dicsőség veszta-lángja ég!*

*Letünt időkbe belobog a fáklya,
A félvilág mereng el lánginál,
Nép millióit áhítat megszállja,
Apostol szól: a koronás király!*

*Örökre áldott a királyi szózat,
Áldott légy ajk, melyen felbuzogott,
Áldott te szív, mely öröklétre hoztad,
Ki nagy, dicsőért csak fegyvert fogott!
A hős papot, a jog, kereszt, szabadság
Héroszait, a bájnok-dalnokot,
S kik égi eszme várát föl nem adták,
— Hazánk egén megannyi csillagot!*

*Óh nagy király, a holt márvány-anyagba
Szived szent lángja életet lehel,
S késő utód, merengve mult napokba,
Nevök ha mondja, téged ünnepel!
Arany felírás lelkedet ragyogja,
Szivedhez fűzöd milliók hitét,
Tőled lobog örökláng csipkebokra,
Ki önmagadat megdicsőítéd!*

*Meghódítottál, szivedhez emeltél,
Mint gyermekét a gondos jó atya,
Szívünkhöz szóltál, ebben áll a rejtély,
Mért áld e honnak nagyja, apraja,
Viharvert multja a magyarnak oltár,
Hol hős apáknak kell áldoznia,
S a fény, mit ez oltáron te gyújtottál,
Fejed fölött ragyog, mint glória!*

*Csodás ut nyílik eltakart jövőbe,
Jövődbe hon, te édes jó anya:
Király és nemzet szíve összenőve,
A mult varázsán egybe dobbana!
Napfénybe folynak kétely-ülte árnyak,
Minden rög érzi már a meleget,
Király és nemzet egy templomba járnak,
Egy az imájok: hazaszeretet!*

*Egyet zeng bérci szirt, egyet a róna,
Az ős folyókon zajló habmoraj,
Viharzó ének zúgó hálaszója,
S az áldástkérő, csendes ima-dal,
Egyet harsog a lelkes honfi tábor,
Acél karral a küzdőterre kiáll,
S haló hős szíve lomha föld porából,
Egyet sóhajt föl: éljen a király!!*

*Népek királya, ezred-évek őre,
Tedd halhatatlanná e szép jelent!
Örök jövőnket szent kegyelmed szőjje,
Kiküzdöttük mi már a végtelent!
Legyen kútfő a most kötött szövetség,
Király s nép enyhüljön, ha szomjaja,
A hős magyart a királyban szeressék
Népek milliói, — s éljen a haza!'*

A lelkes ünneplést a debreceni dalárda és a főiskolai kántus Mácsay Sándor karnagy vezetése alatt a „Magyar király-induló“ eléneklésével zárta be, melynek hangjaiba gyönyörűen olvadt bele Rácz és Magyar egyesített cigány zenekarának kísérete.

— s — n.

Október 6.

Ezelőtt negyvennyolc esztendővel, talán épen ilyen komor esős őszi napon hurcolták vesztőhelyre Arad gyászos várából a dicső, a nagy eszmékért küzdő Tizenháromat, a kik úgy kezdték nagy munkájukat, mint e népnek apostolai s mégis mint vértanui haltak el.

Szomorú idők, szomorú emlékek! Küzdeni a szent, az igaz ügyért, s megérni nem a diadalt, hanem halni keserű halált. Lehanyagolni annyi okos, lelkesedéstől lángoló főnek, elporladni annyi szép, daliás testnek, mely alatt olyan nemes szív dobogott.

A test kihült, elporladt, de az eszme nem halt meg, diadalmaskodott.

A miért a dicső Tizenhárom vértanui halált halt, azoknak a nagy, magasztos eszméknek megtestesülését megérték a fiuk, az unokák. Hogyne adóznának hát nekik kegyelettel, hogyne mélnának el e napon szomorú emlékeiken, mikor azért éltek, azért haltak el, hogy megalkossák nekünk a szabad, a boldog magyar hazát.

A főiskolai „Magyar Irodalmi Önképző Társulat“ is kegyelettel áldozott okt. 6-án a vértanuk emlékének. A kollegiumi díszterem d. u. 5 óra felé tisztes gyászoló közönséggel telt meg.

A főiskolai énekkar nyitotta meg a gyászünnepeket a „Hymnus“ eléneklésével, mely után Juhász Sándor 3. th., a társulat elnöke szép és tartalmas beszéddel festette a gyásznak s kegyeletnek a dicső Tizenhárom emléke iránti nyilvánulását. Majd Acsay Lajos 1. th. ez alkalomra írt költemé-

nyét szavalta el, melyet lapunk tárczájában közlünk. A főiskolai énekkar által előadott gyászinduló elhangzása után Forrás Gyula 3. jh. szavalta el hangulatteljjes alkalmi költeményét. Most lapunk szerkesztője Kun Béla lépett az emelvényre s a következő ünnepi beszédet tartotta:

A nagy nemzeti tragoedia utolsó felvonása e nap, a vértanú halál dicsőül meg általa s gyászos felvirradását évről-évre a késő utókor honfiai kegyelete koszoruzza. Az ünnepélyes csend, a fájó komolyság, mely a sirjába készülők, hervadozó őszi tájon végigborong, beül a szivekbe, megrezdíti a legtitkosabb húrokat, méltóságosan figyelmeztet: hullanak az őszi lombok.....emlékezzünk.....El a jelen zsi-bongó zajából, áhitattal lebbentsük fel a multak fátyolát, járjuk be a temetőt, Arad temetőjét.....

Október hatodika öröm ünnep, borongós, őszi hangulatával, keserűségével, mélységes gyászával épen úgy hozzá van forrva a nemzet szívéhez, mint a vidám tavasz szülötte, az édes öröm, a túlradó boldogság verőfényes napja: március 15-ike. Egyik sötét kétely, másik hajnalodó remény, egyik a temetés, másik a születés, egyik a koporsó, másik a bölcső napja, de mind a kettő egyaránt drága a magyarnak! Március 15-ike a legragyogóbb nemzeti ünnep, melyet örömjajjal ül meg a honfiai lelkesedés, mint a hosszú elnyomás után sirjából feltámadt szabadságnak husvét-ünnepét: október 6-ika meg a leggyászosabb nemzeti ünnep, szabadságharcunk nagypéntekje, a halálra hurcolt igazság megfeszítője, a magyar szabadság Golgothája.....

S bár nemzeti viszonyaink öt hosszú évtized lezajlása alatt változtak, a felbősz multnak homályából büszkén bontakozának ki jelenünk fényes körvonalai s amaz iszonyatos idő úgy tűnik föl előttünk, mint egy megdőbbentő, de messzetűnt gonosz álm, melyből kínos küzdés után, de mégis szép valóra ébredünk: mindamellett nem elfogultság, nem idejét mult áradozás, ha a történelmi események korszakot alkotó változása mellett a mult idők eme fenségesen gyászos napjáról emlékezzünk! A magyar nemzet tiszta szívvvel elragadóan, nagyszerűen tud örülni s lelkesülni s ha örül, örömet ragyogja a délibábos róna, örömet veri vissza százszoros morajjal a Kárpátoknak bérce, de azért lehet-e kívánni, hogy feledje a gyászt, mely multjából keservesen felsir! Óh ha feledné, ha hűtlen volna átszenvedett multjához, ama lelkesedés sem lenne

igazi, milliók összedobbant szivéből fakadó, hiú külmáz lenne, melyről az ős nemzeti jellem tiszta zománcát letörölve az idő változása.

Óh mert a magyar nemzeti jellem fő alapvonaása: a multhoz való kegyelet, örömeiben, gyászában egyaránt! Kegyelet a hőökhöz, nagy hazafiakhoz, kegyelet a vértanukhoz! — oly erény, mely végtelen honszerelem tüztét zárja magába. Ki szereti ezt az ősi magyar hazát, melynek tiz század mélyébe nyúló életfáját hősi kar ápolá, honfi vér öntözé, az áhitattal hódol bizonyára a vértanuk drága emlékének, s ki közönyösségével az aradi temető gyászos nymbuszát megsérti, nem hazafi, nem magyar!

Óh! mert mit ábrázol az aradi temető?.....

Emberi tévedés, igazságtalanság bűnös diadalát, de a honszerelem megdicsőítését! Olyan honszerelmet, mely a haza oltárára vért, életet adott, mely mint fénylő fáklya lobogván a rémes éjszakába, a remény, a hit vezető világát gyújtotta fel a legiszonyubb halál ösvényén haladó hőökhöz, fedtetett velök földi boldogságot, családi tűzhelyet, vidám gyermek kacajt.....keményebbé, állhatatosabbá tette őket a bérci sziklakönel, a martýrok csodálatos, lelket erősítő bátorságával, mint érepáncéllal övezé fel őket, letörle szemökből a jelenen aggódó, tévedező könnyet a meggyöződésnek, jobb jövő hitének enyhítő balzsamát önté nagy szivökbbe s a nemzetért való váltság halálokkal az örök isten szent színe előtt pecsételé meg a magasztos igazságot: E népnek jövője van!

A jövő, mely a vértanuk véréből, a multból felfakadt, im itt van, a jelenben már birjuk azt! S a jelen imája a vértanuk sirján engesztelés a multért, hálaáldozat a honfiúi hűség oltárán, a nemzet lelkületének kinyomata, reményeink tükrözője, hazaszeretetünk hymnusza! Igen! lángol még a magyarban a kettős szép erény, hogy könnyen gyúl, lelkesül, hősiességével megvivja az eget és hogy letűnt multja búján csendesesen elmereng, körülrepdesi lelke a sirokat, felsőhajt, könnyezik.

Elsirja a könnyet, nem az érzékenykedés, nemzeti hiúság erőltetett könnyeit, hanem a nemes fájdalom kibuzogó árját. Könnye tengerére a győzelem tudata szivárvány-fényt rezeg, a vértanuk sirjáról bánatos emlékül elhozott virágok illatot lehelnek, remény, élet, feltámadás illatát! Feldobban a szivnek legtitkosabb mélyén egy aluvó érzés, egy édes sejtelen, egy dicső meggyöződés: élnek a hőöök, a vértanuk általunk, mi bennünk! Mert emlé-

kük szivünket dohogtatja, bátorságunkat acélozza, lelkesülésünknek szárnyat ad, önfeláldozásunkat a Golgotháig megszilárdítja!

Igy az aradi temető csakugyan a jövő záloga, melyet a történelem igazsága nyújt a magyarnak. Az eszme, az ige, melynek e nap temetője akart lenni, a vértanu vér hullásával elpecsétlő szentséget, életet nyert. — A zászló, mely itt kezökben búsan lehanyatlott, egy nemzet létföltételének, vágyának, lelkesülésének, rajongásának szymboluma lön.

E zászló alatt éltünk, küzdöttünk, áldoztunk hosszú ezer évig, ez alatt tömörülnek ma is nemzetünk millióinak büszke sorai! E zászló mi nekünk hős apánkról szállott szentelt örökségünk, eleitől fogva s örökkön-örökké, míg él a régi nemzeti érzés, teremt a régi erkölcs, míg varázserővel kél föl a mult idők szelleme századok nyomta sirjából, míg szent és sérthetetlen példaként tündököl a vértanui halál.....S e zászló, mely búvölő erővel vonzott magához aggot és ifjút, mely részterhes csaták tűzében mindenütt elől lobogott, védve hős honvédek vére, éite által s mely Aradnak gyászterén megtépetten, alásülyesztve lengett a távozó hős tizenhárom tábornok felé áldást fakasztó istenhozzádot, épen mint az anya hosszú útra készülő édes gyermekeinek, — e zászló a szabadság zászlója! Vértanuk zászlója! Az aradi golgotha a szabadság kálváriája, a tizenhárom tábornok a szabadság martýrhaltalt halt apostola! Multunk a szabadságért küzdő szent honfi harcoknak dicső sorozata, megifjult jelenünk a szabadság áldásainak munkás kifejtője, építője, megvalósítója. A jövő századok is csak úgy látják a magyart erősnek, boldognak, ha a szabadságnak kincse e nemzet előtt örökre megmarad gyémántok gyémántjának!

Szabadság gyémántja! Nemzeti szent kincsünk! a te csodás fényességed annyi dicső küzdést tündököl élébünk! Le sugárzik rólad világító tűzként a tizenhárom vértanu hősi áldozata is! Sőt fényed erősebb, messzebb ragyogó az ő fényök által!

...Borongó gyász ül a temető hantjain, az elhaló természet sűrű ködpalástban szomorkodik sárgult lombjai hullongásán, a felsajgó emlékeknek milliók áldoznak forró könnyeket, a honfi fájdalom sajog, éget, igazságot kér, s ime csakugyan megjelenik az angyal, mennyei szózat hallik győzelemről, feltámadásról, soha el nem múló kikelet fuvalma lengedez ki a nyomasztó őszi köd szárnyai alól; a vértanuk

szobra fölött glóriafény ragyog, a szobor alján hervadatlan koszorú virul, melynek minden kis virágát, mint legdrágább hála ajándékot egy-egy honfi szíve nyújtja, a borún áteszillan a verőfény, a fájdalomban benne van a vigasz; az aradi temető újra-születés temploma, újra-születése a halhatatlanságra!

Óh szabadság! apostolaidat, vértanuidat te így dicsőítet meg örök jövődöknek!

*

Emlékeztünk.....Bukás helyett győzedelmet, halál helyett halhatatlanságot találtunk! Szívünkben ott borong a honfibanat, mint a mult hőseihez való kegyeletünk megnyilatkozása, de ott fénylik a reménység tüze is, a jelen áldásainak napfénye besugározik szívünkbe; a királyi szózat a multon feketéllő fátyolt aranyfonallal szövöi át, a békeesség anygala örömeiben mosolyogva csattogtatja felettünk megáldó szárnyait! Boldog a magyar, fényes jelennek üli diadal ünnepét, de multjához hű marad!

Az idők elrohanó árában mint a fenmaradás sziklaszigete áll e haza, s lehet már a közel jövő teljes dicsőségnek kapuját tárja föl előttünk: de a napfény nem vakít el soha, évről-évre felkeressük a temető csendjét, lerakjuk a vértanuk sirjára eszméik győzedelmének bizonyosságát, hűségünk, hálánk szerény koszorúját.

Hazánk ifjúsága! feleim, véreim! — korántsem szerénységtelenség önérzettel hangoztatnunk, hogy a jövőt a mi kezünk, agyunk és lelkünk alkotandja meg, sőt ennél nincs fogadás, elkötelezőbb, szebb és magasztosabb!

De elröppenő, hiú szó olyan, mint terméketlen földre esett mag, nem fakaszt áldást, nemes tett megmarad, mint szent alap, melyen építeni lehet! Már most kezdjük rakni ez alapot a hazaszeretet márványából, hogy majdan a jövő Magyarország nagyszerű templomát emelhessük rája! De munkálkodásunkban, lelkesedésünkben, a nemzeti életben való tevékenységünkben, vegyünk szövétneket, hogy el ne tévedjünk!

Áhitattal keressük fel az aradi temetőt s itt megtaláljuk a vezető világot a vértanuk sirján kigyuladva, hozzuk el onnan, ültessük szívünkbe örökre lobogó lángnak, mely lelkesít és tanít, mint kell utolsó csepp vérig, végső lehelletig szeretni a hazát!

A mély hatást keltett beszéd elhangzása után Gévay Béla 8. o. t. szavaltta el Váradi Antalnak „Tizenhárom“ című költeményét nemes hévvel és ifjúi lelkesedéssel. Az ünnepélyt a főiskolai énekkar zárta be a „Szózat“ eléneklésével.

Z.

Szinház.

E hó 2-án, szombaton kezdte meg Komjáthy János jól szervezett társulata színházunkban előadásait Géci István pályadijnyertes népszínművének, a „Gyimesi vadvirágnak“ színre hozatalával. Nagyban növelte városszerte az érdeklődést, hogy a szerző — a ki ezzel a művével egycsapásra első rangú színműíróink közzé küzdötte fel magát, — eljött Debrecenbe, hogy végig nézze darabjának itteni első előadását. Hogy ez az előadás miként sikerült, legjobban bizonyítja magának a szerzőnek elismerő nyilatkozása.

Feleslegesnek tartjuk, hogy Komjáthyról magasztaló sorokban emlékezzünk meg e helyen. Az a meleg érdeklődés, mely az előadások tömeges látogatásában nyilvánul, legjobb tanúsága annak, mennyire kielégíti Komjáthy a legkényesebb igényeket is. A betanulás, az összjáték, a darabokban előforduló jellemek alakítása s kidomborítása, a gyönyörű díszletek s amit első sorban kellett volna emlitenünk, Komjáthy igazgató vezetése mellett a társulatnak olyan tagjai, mint *Szathmáry Árpád*, a ki ott hagyta a Vígsházát Debrecenért, Sziklai a kitűnő komikus, Békéssy Gyula, Rubos Árpád a közönség kedvencei; a társulat nő tagjai közül Komjáthyiné, F.-né Kállai Lujza, a ki ismét vissza repült hozzánk, a hol annyira szerették, az új koloratur énekesnő Juhász Ilona, továbbá Szabó Irma, Halmi Margit s az új drámai szende, Fái Flóra olyan erők, a kik méltán emelték a vidék első-rangu színházává a debreceni színházat.

Hiszszük és reméljük, hogy a főiskolai ifjúság, mely tavaly és az előző években szívvel, lélekkel hive volt Thaliának, az idén is hű marad hozzá. Erre feltétlenül szüksége van. A tudományok hallgatása után fel kell keresnie azt a csarnokot, a hol a jó könyvek olvasgatása által megvetett alapon tovább fejlesztheti esztetikai ízlését, nemesítheti a művészi szép iránt fakadozó érzéseit. Fel kell keresnie azt a csarnokot, a hol a mult idők kódében játszó megrázó tragédiának, vagy a századvégi világot elénkbe táró modern színműnek az életből meritett tanulságait lelkébe vésheti; a hol az opera meghallgatása által gyönyörködhessek a nagy zenei mesterek alkotásában, s a hol kitörést engedjen vidám, fiatal szíve bohóságainak, ellesse az operettek pajkos melódiáit. Szükségesnek tartjuk, hogy az ifjúság színházba járjon, hogy a léha mulatságok

helyett felkeresse azt a helyet, a hol annyi jót, annyi szépet lát. Sokszor hiábavalóságokra kidobott filléreit fordítsa az olyan darabok megnézésére, a melyeknek ismerése egyik feltétele annak, hogy valaki művelt emberré váljék. Sohasem mulasztjuk el az alkalmat, miszerint ennek elérésére felemeljük intő s buzdító szavunkat.

A jövő heti műsor a következő:

Hétfőn: A vasgyáros.

Kedden: Sabin nők elrablása.

Szerdán: A gárdisták.

Csütörtökön: Ifj. Fromont és id. Risler.

Pénteken: A kék asszony.

Szombaton: A kék asszony.

Vasárnap délután: Tündér Ilona, fél hely-
árrakkal; este. A kék asszony.

Különösen ajánljuk az ifjuságnak, hogy nézze meg „A vasgyárost” Ohnetnek e nagy hatású darab-
ját, továbbá Ujvári Bélának kitűnő vigjátékát „A gárdistákat”, a mely most kerül itt színre először.

Zoló.

Irodalom.

Az „Egyetemi Lapok” XII-ik évfolyamának első száma október elsején jelent meg. Főszerkesztője az egyetemi kör lelkes elnöke, felelős szerkesztő Gramling Kornél. Vezércikke Ortmann Albert jeles tollából eredt; valódi hévvel, lelkesedéssel körvonalazza a jövő programját. Adja isten, hogy minden szép reményök, minden nemes vágyuk beteljesedjék. Böven foglalkozik a lap azon nagyszerű eseményekkel, melyek a mult napokban nemzetünket felvillanyozták. A budapesti egyetemi polgárság mint örömmel láttuk, méltó kifejezését adta örömeinek és hálájának. Figyelemre méltó cikket közöl Nyári Béla az E. K. alelnöke a „Mensa akademiká”-ról. Mi is csatlakozunk végszavaihoz és kívánjuk, hogy a Mensa egyesítse egyetemi polgárainkat, legyen otthonias, családias jellegű egyesület, mert fájdalom ma még nem az! Sport, Irodalom művészeti rovata jó kezekben van s bő tájékozást nyújt minden tekintetben.

Kezünkhöz vettük a „Kolozsvári Egyetemi Lapok” első számát. Kollegiális örömmel, őszinte lelkesedéssel üdvözljük azokat, a kik nyomtatott lapot adtak egyetemi polgártársaik és a nagyközönség kezébe, de üdvözljük az egész egyetemi polgárságot e nagymérvű előhaladásért, és óhajtjuk, hogy lapjuk erős, virágzó, a magyar ifjuság tekintélyes organuma legyen. Büszkének lehetnek reá már is, hiszen a zsenge hajtást egyetemük rectora veszi védelmébe, s lelkes cikkben buzdítja őket fegyverük bölcs és okos használatára. A lap az újdonság ingerénél fogva, de tartalmas volta miatt is részleggel a részletes ismertetésre. Szerkesztője Bodor Antal, előszavában büszkén utal az elért eredményre, programjául komoly munkát, haladást, az

ellentétek elsimitását tűzve ki. Isten, Haza, Király nevével kezdi meg az évet. Krenner Miklós, kit a magyar ifjuság kongresszusokon ismert meg sazóta becsül kiváló tulajdonaiért, száll sikra a nem rég megszüntetett Országos Diák Szövetség felújítása mellett. Cikkére e szemle szűk keretében nem válaszolhatunk, de annyit itt is megjegyezhetünk, hogy eszméi közt sok életrevaló van. Bodor Antal alapos tanulmányra valló közleményének folytatását érdeklél várjuk, s előre is gratulálunk. Tárcájában az ismert poéta Keményffy közöl ügyes verset. Hirrovata eleven, tartalmas s hű képet ad a kolozsvári egyetemi ifjuság törekvéseiről. Még egyszer üdvözlötünket küldve, sok sikert kívánunk a jövőre nézve.

S. B.

Előfizetési fölhívás

a

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK-ra.

Az ev. reform. főiskola kebelében fennálló „Magyar Irodalmi Önképző Társulat”-nak immár négy évtizedes pályáját megfutott „Heti Közlöny”-e most a második évben fog nyomtatott alakban megjelenni.

Hiszsük és reméljük, hogy a nemes pártolás tüze most sem fog lelohadni azok szívében, kik az ifjusági életnek, mozgalmainak, törekvéseinek, lelkesülésének részesei s kik az ifjuságnak barátai, bátorítói. Hiszsük és reméljük, most is sorakoznak körülünk lelkes hivek, kik nem csak belátják, de át érzik egy ilyen, bár szerényen megjelenő lap jelentőségét az ifjusági élet felpozítdítására, irányítására és visszatükröztetésére nézve.

A magyar ifjuságnak szent kötelessége, hogy vegyen kezébe minden nemes eszközt, melylyel a mult, a 48-iki szép napok traditioihoz méltóan betudja bizonyítani életképességét, hivatásának, elkötelezettségének teljes átérzését. — E lap ily eszköz akar lenni, programjának alapja mindig tiszta honfui lelkesedés, előretörés, de komoly körültekintés lesz.

Kik sziveteknek csak egy kis melegével vonzódtok az ifjusághoz, s örömmel nézitek annak hazafias felbuzdulását: jöjjetek és gyámolítsatok.

A lap havonta 3-szor jelenik meg 1—1½ ivnyi terjedelemben.

Előfizetési ára egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krajczár.

Előfizetési díj a kiadóhivatal főnökének címére (Nagy-Péterfia-utcza 817.) küldendő.

Debrecen, 1897 október 9-én.

Kun Béla,

Korsós Zoltán,

a D. F. L. felelős szerkesztője.

a D. F. L. főmunkatársa.

Mohácsy János,

a kiadóhivatal főnöke.

Hirek.

Lapunk közbejött akadályok miatt nem jelenhetvén meg október 1-én, mostani számunkat 2 ivnyi terjedelemben bocsátjuk ki.

Részvétellel értesülünk, hogy Sass Béla akadémiai igazgató ur súlyosan beteg. Adja isten, hogy minél előbb ismét felépülve láthassuk a közügy e fáradhatatlan munkását főiskolánk vezető tanácsának élén.

Lapunk belső dolgozótársai, kik tevékenységükkel és buzgó munkálkodásukkal segítő kezet nyújtanak az építésben, az előhaladásban, Konrád Ernő a Jogász Segítő-egyesület elnöke, Juhász Sándor a Magyar Irodalmi Társulat elnöke és Acsay Lajos főiskolánk kedvelt poétája.

A **főiskolai énekkar** múlt hó 11-én tartotta meg alakuló közgyűlését, tisz. Mácsai Sándor elnök vezetése alatt. Megválasztottak: főjegyzővé: Nagy Gyula 3. jh.; választmányi tagokká: Bereczky László 3. jh., Tripsó Sándor 3. jh., Nagy Miklós 3. jh., Csiha Miklós 1. jh. és Veress Gusztáv 4. th.; zászlótartóvá: Szabó Lajos 2. th.; szólamvezetők: Papp Lajos 2. th., Forrás Gyula 3. jh., Maklári Papp Ernő 3. th.

A **„jogász segítő-egyesület“** szeptember hó 23-án tartotta alakuló közgyűlését Balogh Béla 4. jh. egyhangulag megválasztott korelnök elnöklete alatt. — A választás eredménye a következő: elnök: Konrád Ernő 4. jh.; főjegyző: Kun Béla 2. jh.; aljegyző: Kiss Árpád 2. jh.; pénztáros: Balogh János 3. jh.; ellenőr: Koppányi Miklós 3. jh.; könyvtáros: Kovács Loránd 2. jh.; választmányi tagok: Árvay Béla, Nikolajevics Pittner László 4. évről, Forrás Gyula, Bod Antal 3. évről, Madarassy Gyula, Sipos Béla 2. évről, Eötvös József, Balog Sándor 1. évről.

A **„Felsőbb tanulók olvasó egylete“**-nek tisztikara szeptember 15-én n. t. Ferenczy Gyula felügyelő tanár elnöklete alatt következőképen alakult meg: elnök: Soltész Elemér, alelnök: Bogdán Lajos s. tanár, könyvtárnok: Veress Gusztáv 4. th., főjegyző: Kun Béla 2. jh., aljegyző: Jakó János 2. jh., pénztáros: Keresztessy József 4. jh., ellenőr: Birta István 7. o.

A **„Magyar irodalmi önképző társulat“** szeptember hó 25-én tartotta alakuló közgyűlését. — Tisztviselők lettek: elnök: Juhász Sándor 3. th., főjegyző: Ostváth Ferencz 2. jh., aljegyző: Incze Zoltán 2. jh., titkár: Acsay Lajos 1. th., pénztáros: Sipos Béla 2. jh., ellenőr: Korsós Zoltán 3. jh., D. F. Lapok szerkesztője: Kun Béla 2. jh. Választmányi tagok: Forrás Gyula 3. jh., Szabó János 1. jh., Virágos Sándor 3. th., Török Vince 2. th. és Kramerad Ede 8. o. t.

A **„hittanszaki segítő-egyesület“** tisztikara következőképen alakult meg: Elnök: Soltész Elemér senior, pénztáros: Bogdán Lajos s. tanár, alelnök: Bagaméry Károly esk. felügyelő, főjegyző: Csernák Béla esk. felügyelő, ellenőr: Török Vince 2. th.

A **„hittanszaki önképző kör“** tisztikarát a következőképen alkotta meg: Elnök: Soltész Elemér senior, alelnök-pénztáros: Bokros Elek 3. th., főjegyző: Biró János 4. th., aljegyző: Csiky Andor 4. th., szerkesztők: Juhász Sándor 3. th. és Acsay Lajos 1. hh.

A **főiskolai gyorsíró-egylet** szept. 18-án tartotta ez évi alakuló gyűlését, melyen a tisztikar a következőképen alakult meg: elnök Polgár Kálmán 3. jh., okl. gyorsírástanár; főjegyző Madarassi Gyula 2. jh., okl. gyorsírástanár; pénztárnok Mohácsy János 2. jh.; könyvtárnok Ciriák Gyula 2. jh.; aljegyző Varga Lajos 6. o. t. Tanfolyamvezetők: kezdőknél Polgár Kálmán és Mohácsy János; haladóknál Madarassi Gyula; gyakorlóknál Polgár Kálmán. Választmányi tagok lettek: Borus Béla

és Zöld József 1. jh., Ciriák Béla és Koppermann Gyula 2. hittanhallgatók, Bögre Antal 4. tkp. és Skrovina Ottó 8. o. t., Kerekes Gyula 7. o. t. Említésre méltó munkásság, melyet ez egylet tagjai kifejtének: „Gyorsírási olvasmányok“ cím alatt szépen autographált csinos kis füzetet adott ki. Autographálója Oláh Gábor 6. o. t. E füzet ára 20 kr. Munkásságának bizonyítéka ez isk. évben „Debreceni gyorsíró“ címmel megindított havi folyóirata is. Ennek szerkesztője Madarassi Gyula, autographálója Simon Imre 8. o. t. Előfizetési ára egész évre 1 frt. Megrendelések mindkét kiadványra a „Debreceni gyorsíró“ szerkesztőségének (Debrecen, főiskola) küldendők.

A **budapesti Egyetemi kör** múlt hó 15-én következőképen alakította meg tisztikarát. Elnök: Ortmann Albert, alelnök: Nyári Béla, főtitkár: Greszler Jenő, II. titkár: Vecsei Lajos, főjegyző: Szöllősy Ferenc, II. jegyző: Lovassy Ernő, főpénztáros: Arady Árpád, II. pénztáros: Barcsay Andor, háznagyok: Rajcsányi Gyula, Komlóssy Imre, ellenőr: Pongrácz Gyula, könyvtárosok: Román József, Kun Antal, Borcs Kálmán, vitaelnök: Szentesi Tóth K., az „Egyetemi Lapok“ szerkesztője: Gramling Kornél.

A **kolozsvári Egyetemi kör** tisztikara az 1897–98. tanévre a következő: Elnök: Pazourek Ferenc, másod-elnök: Bodor Antal, főtitkár: Fabinyi Rudolf, II. titkár: Köblös Sámuel, főjegyző: Ferenczy István, aljegyző: Gabányi Imre, pénztáros: Föder Ottó, ellenőr: Szilágyi György, főkönyvtáros: Bán József, háznagy: Asztalos Kálmán. Választmányi tagok: Brada Sándor, Ditrői Nándor, Kozma Endre, Bartók József, Veres Ferenc, Balogh Bertalan, Vogel Richard.

Szerkesztői üzenetek.

K. i. D. ő. Budapest. A sorompó megnyílt, egy pár csattanós dolgozattal fölfegyverkezett levélben törj előre. Várunk és szívesen látunk.

N. S. Berlin. Szíves közreműködését kérve, az ígért tudósítást várjuk.

I.-e. S.-r. Kolozsvár. A Nagyváradon tapasztalt érdeklődésedet tartsd meg irántunk s tevékenységedből nekünk is juttass egy kicsit. Előre is köszönet a kolozsvári hírekért.

A **patak szerelme.** Közleményeinket megválogatjuk, már pedig munkája gyenge, stilusa mesterkélt, nincs az életből merítve, így jellemzése is semmis. Próbáljon valami jobbat.

N. I. „Az élet messze tengerébe
Nézek, nézek elmerengve
A jövő édes ábrándjain.

Remélj halandó ember remélj
Az élet igen rövid, de mély
És benne reményed boldogit.

Ha senkid sincs már e világon
Függeszd fel magad egy ágon
S ne gondolkodd a boldogságon.“

Ha még egyszer ily verssel mer be állítani szerkesztőségünkbe, nem állunk jót magunkról, hogy szörnyű elkeseredésünkben föl nem függesztjük önt a képzelet boldogság — fájára.

T. K. „Nyugszik, nyugszik csöndesen...“ — a papirkosárban.

B. K. Megtalálhat lakásomon (Péterfia 833.) naponként d. u. 3 órakor.

Nem közölhetők. Az én látogatásom. A vén tölgyről. Tűnődés. Hervadás.